

اخلاق در گلستان سعدی

محمد حسن عباسی

دانشجوی کارشناسی پیوسته آموزش ریاضی پردیس شهید باهنر اصفهان

mh9.1381@gmail.com

چکیده:

هدف: در این مقاله سعی بر این شده است که داستان های زیبای سعدی در گلستان در کنار احادیث و روایات ائمه قرار گیرد و مطابقت هرچه بیشتر مضامین موجود در گلستان با گنجینه های معنوی دست یافته از اسلام نمایان شود.

روش بررسی: در این مطالعه توصیفی و متدولوژیک که از نوع همبستگی و مطالعه موردی می باشد، کتاب گلستان سعدی و احادیث و روایت موجود در رابطه با اخلاق از کتاب ها و مجموعه ها با نمونه گیری خوشه ای و به صورت میدانی و گردآوری اطلاعات مورد مطالعه قرار گرفته و سعی در کشف ارتباط بین گزاره های موجود در گلستان سعدی و احادیث و روایات شده است.

یافته ها: آثار سعدی نظیر بسیاری از شاعران و نویسندگان ادب فارسی، به شدت متأثر از قرآن و بر مبنای فرهنگ و اندیشه اسلامی خلق شده است. اخلاق گرایی سعدی در گلستان و بوستان او به اوج خود رسیده است. با سیری در گلستان سعدی به حکایت های زیبایی بر می خوریم که در حین شگفتی های ادبی مضامین اخلاقی، مذهبی در آن مشهود است.

نتیجه گیری: سعدی در جای جای گلستان اشاره های گوناگونی به اخلاقیات داشته است که مطابقت بسیاری با آیات و روایات و تعبیر آن دارد.

کلید واژه ها: اخلاق / گلستان / اسلام / سعدی

مقدمه:

اخلاق در لغت به معنای سرشت و خوی به کار می رود و در اصطلاح صورت درونی و ناپیدای آدمی است که با بصیرت درک می شود. سعدی شاعر شناخته شده قرن هفتم دارای آثار بسیار زیادی است که در اثر گلستان و بوستان وی در میان ایرانیان و فارسی شناسان از ارزش بالایی برخوردار است.

درباره گلستان سعدی به جرأت می توانیم بگوییم که تنها کتابی است که با بیان داستان های شیرین و دوست داشتنی توانسته در میان اکثر باسوادان و فرهنگ دوستان ایرانی نفوذ کند و کمتر خانه ای است که خالی از گلستان باشد.

دین اسلام برای اخلاق اهمیت زیادی قائل است و به مفاهیمی چون خیر و شر، عدل و ظلم، صبر و احسان، توجه داشته است و همچنین رسالت مهم پیامبر اکرم (صلی الله علیه وآله) را بیان تعریف اخلاق و اصلاح کردن مسیر اشتباه اخلاق انسان ها بوده است. مشهورترین تعریف اخلاقی در میان اندیشمندان اسلامی: صفات نفسانی پایداری که موجب می شود انسان بدون نیاز به فکر و تامل، افعالی متناسب با آن صفات انجام دهد.

در تقسیم بندی اسلامی اخلاق را در دو گروه، رذایل اخلاقی و فضایل اخلاقی جای داده شده است؛ فضایل اخلاقی صفاتی پسندیده چون سخاوت، تواضع، راستی و...؛ رذایل اخلاقی صفات ناپسندی چون به حسادت، ظلم، غضب، و... هستند.

با سیری در گلستان سعدی به حکایت های زیبای برمی خوریم که ردپای مضامین اخلاقی در آن به طور واضح مشهود است؛ گاه به رذایل اخلاقی بر می خوریم که باید از آن پرهیز کرد و گاه به فضایل اخلاقی که انسان باید بدان وارسته شود تا شایسته فتبارک الله احسن الخالقین گردد.

روش بررسی: